

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2026/296

z dnia 9 lutego 2026 r.

uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1781 przez ustanowienie odstępstw od zakazu niszczenia niesprzedanych produktów konsumpcyjnych

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1781 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia ram ustalania wymogów ekoprojektu w odniesieniu do zrównoważonych produktów oraz zmiany dyrektywy (UE) 2020/1828 i rozporządzenia (UE) 2023/1542 i uchylecia dyrektywy 2009/125/WE⁽¹⁾, w szczególności jego art. 25 ust. 5,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W art. 25 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2024/1781 zakazuje się niszczenia przez podmiot gospodarczy niektórych niesprzedanych produktów konsumpcyjnych od dnia 19 lipca 2026 r.
- (2) Aby umożliwić podmiotom gospodarczym niszczenie niesprzedanych produktów konsumpcyjnych, jeżeli jest to uzasadnione i właściwe z któregokolwiek z powodów wymienionych w art. 25 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2024/1781, należy ustanowić odstępstwa od zakazu niszczenia niesprzedanych produktów konsumpcyjnych wymienionych w załączniku VII do tego rozporządzenia.
- (3) W zależności od okoliczności uzasadniających zniszczenie podmioty gospodarcze nadal mogą mieć możliwość regeneracji, odnowienia lub przekazania w formie darowizny odpowiednich niesprzedanych produktów konsumpcyjnych, a także pozbycia się ich w celu przygotowania ich do ponownego użycia, zgodnie z definicją „zniszczenia” określoną w art. 2 pkt 34 rozporządzenia (UE) 2024/1781. Jeżeli ma zastosowanie odstępstwo, niszczenie niesprzedanych produktów konsumpcyjnych należy przeprowadzić zgodnie z kolejnością priorytetów w hierarchii postępowania z odpadami, jak określono w art. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE⁽²⁾, nadając priorytet recyklingowi w stosunku do odzysku, w tym odzysku energii, oraz procesów unieszkodliwiania.
- (4) Celem rozporządzenia (UE) 2024/1781 jest poprawa zrównoważenia środowiskowego produktów. Zakaz określony w art. 25 ust. 1 tego rozporządzenia nie powinien jednak uniemożliwiać podmiotom gospodarczym podejmowania niezbędnych działań w celu zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa i niszczenia niesprzedanych produktów konsumpcyjnych, jeżeli stanowią one zagrożenie dla zdrowia lub bezpieczeństwa i gdy nie są możliwe żadne inne środki ograniczające ryzyko, ani nie powinien ograniczać takich działań.
- (5) Produkty konsumpcyjne mogą również być niezgodne z prawem Unii lub prawem krajowym z powodów innych niż te związane ze zdrowiem lub bezpieczeństwem konsumentów, na przykład z powodów etycznych, takich jak praca przymusowa. W takich przypadkach zniszczenie może być wymagane na mocy tego prawa lub może stanowić odpowiedni środek łagodzący i w związku z tym powinno być dozwolone.
- (6) Ochrona praw własności intelektualnej ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania integralności rynku wewnętrznego oraz zachęcania do rozwoju i komercjalizacji nowych produktów i technologii. W przypadku stwierdzenia, że niesprzedane produkty konsumpcyjne naruszają prawa własności intelektualnej, zniszczenie może być konieczne, aby zapobiec dalszym naruszeniom.
- (7) Prawa własności intelektualnej mogą się również wiązać z ważnymi i możliwymi do wyegzekwowania zobowiązaniami umownymi, takimi jak licencje ograniczające sprzedaż lub dystrybucję produktu po określonej dacie. Po upływie takiej daty zniszczenie może być konieczne do zapewnienia skutecznego wykonania tych praw.

⁽¹⁾ Dz.U. L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>.

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj>).

- (8) Niektóre produkty konsumpcyjne mogą nie nadawać się do ponownego użycia lub regeneracji, ponieważ usunięcie lub trwałe uniemożliwienie dostępu do etykiet, logo lub właściwości projektu produktu jest technicznie niewykonalne. Usunięcie niektórych elementów może być niezbędne do poszanowania praw własności intelektualnej. Produkty konsumpcyjne mogą również nie nadawać się do ponownego użycia lub regeneracji, jeśli są nieodpowiednie w określonym kontekście kulturowym, etycznym lub społecznym. Takie produkty są wprawdzie zgodne z prawem unijnym lub krajowym, ale mogą budzić kontrowersje i wywoływać dyskusję dotyczącą kwestii moralnych, a także być wątpliwe etycznie lub niezgodne z ogólnie przyjętymi normami społecznymi dotyczącymi szacunku, równości czy godności człowieka. Do takich produktów zaliczają się m.in. produkty utrwalające dyskryminację, wykorzystujące stereotypy lub oparte na języku lub obrazach zaostrzających konflikty. W takich przypadkach zniszczenie powinno być możliwe, jeżeli jest to najskuteczniejsze i najbardziej proporcjonalne rozwiązanie pozwalające sprostać takim wyzwaniom technicznym. Niewykonalność techniczna to sytuacja, w której istniejące technologie, ugruntowana wiedza techniczna lub ekspercka dostępna dla podmiotu gospodarczego są niewystarczające lub niewystarczająco wiarygodne, aby można było wdrożyć skuteczne działania naprawcze.
- (9) Powinna istnieć możliwość niszczenia uszkodzonych produktów, w przypadku gdy zostały one fizycznie uszkodzone, zanieczyszczone lub uległy pogorszeniu podczas działań i procesów odbywających się w całym łańcuchu dostaw. Obejmowałyby to przetwarzanie, przechowywanie, transport, sprzedaż detaliczną lub zwrot przez konsumentów, w przypadku gdy takie produkty zostały zwrócone na podstawie prawa do odstąpienia od umowy przewidzianego w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE^(*) lub, w stosownych przypadkach, w trakcie dłuższego okresu odstąpienia zapewnianego przez przedsiębiorcę, pod warunkiem że naprawa nie jest technicznie wykonalna lub opłacalna.
- (10) Powinna istnieć możliwość niszczenia produktów, które nie są adekwatne do celu, do którego są przeznaczone, ze względu na wady projektowe lub produkcyjne, które sprawiają, że produkt jest нефunkcjonalny. Produkt należy uznać za нефunkcjonalny, jeżeli nie posiada istotnych właściwości, których konsumenci mogą zasadnie oczekiwać, lub gdy wada podważa podstawowe przeznaczenie produktu. Niszczenie powinno być dozwolone wyłącznie w przypadku, gdy takich produktów nie można naprawić.
- (11) Podmioty gospodarcze mogą przekazać niesprzedane produkty konsumpcyjne odpowiednim partnerom w formie darowizny w celu ich wykorzystania lub ponownego wykorzystania, w tym podmiotom gospodarki społecznej, które zgodnie z prawem lub zwyczajową praktyką przyjmują darowizny odpowiednich produktów konsumpcyjnych, przy czym podmioty te powinny nadać priorytet darowiznom lokalnym, aby zminimalizować wpływ na środowisko oraz wspierać tworzenie zrównoważonych, partycypacyjnych i inkluzywnych modeli biznesowych, a także wysokiej jakości miejsc pracy w Unii. Jeżeli taką ofertę darowizny złożono bezpośrednio co najmniej trzem odpowiednim podmiotom gospodarki społecznej w Unii albo zamieszczono ją na łatwo dostępnym stronie internetowej podmiotu gospodarczego na okres co najmniej ośmiu tygodni, a produkty oferowane jako darowizna nie zostały przyjęte, to mogą one zostać zniszczone. Podmioty gospodarki społecznej, które otrzymują niesprzedane produkty konsumpcyjne w formie darowizny, powinny móc zniszczyć te produkty, jeżeli nie są w stanie znaleźć dla nich odbiorców, pod warunkiem że produkty te nie podlegają wymogom selektywnej zbiórki oraz przygotowania do ponownego użycia niesprzedanych tekstyliów, których się pozbyto, które to wymogi określono w dyrektywie 2008/98/WE, lub równoważnym wymogom stosowanym w odniesieniu do innych grup produktów.
- (12) Aby zapobiec niezamierzonym negatywnym skutkom dla modeli biznesowych o obiegu zamkniętym, które wiążą się ze sprzedażą produktów po ich przygotowaniu do ponownego użycia, powinna istnieć możliwość niszczenia niesprzedanych produktów konsumpcyjnych, które zostały udostępnione na rynku w wyniku operacji przeprowadzonych przez podmioty przetwarzające odpady zgodnie z dyrektywą 2008/98/WE. Zgodnie z tą dyrektywą, aby odpady przestały być odpadami, musi istnieć rynek lub popyt na pochodzący z odzysku produkt. W przypadku braku takiego rynku powinna istnieć możliwość niszczenia produktu.
- (13) Aby zapobiec nadużyciom i zapewnić, aby odstępowania stosowane przez podmioty gospodarcze były uzasadnione, czyniąc tym samym zniszczenie środkiem ostatecznym, należy opracować odpowiednie mechanizmy weryfikacji oparte, w stosownych przypadkach, na istniejących praktykach zapewniania jakości produktów. Aby umożliwić właściwym organom krajowym przeprowadzanie odpowiednich kontroli, podmioty gospodarcze powinny przechowywać przez okres pięciu lat całą odpowiednią dokumentację, którą wykorzystują do celów weryfikacji. W przypadku gdy te same okoliczności uzasadniające zniszczenie mają wpływ na wiele produktów, dokumentacja może być sporządzana łącznie dla wszystkich takich produktów.

(*) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 64, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj>).

- (14) Podmioty gospodarcze, które są świadome okoliczności decydujących o zastosowaniu któregośkolwiek z odstępstw określonych w niniejszym rozporządzeniu do niesprzedanych produktów, powinny przedstawić podmiotowi przetwarzającemu odpady i będącemu odbiorcą oświadczenie informujące o mającym zastosowanie odstępstwie w celu wsparcia skuteczniejszych procesów sortowania, poprawy wskaźników ponownego użycia i recyklingu oraz zmniejszenia zbędnych kosztów przetwarzania odpadów,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „podmiot gospodarki społecznej” oznacza podmiot gospodarki społecznej w rozumieniu art. 3 pkt 4i dyrektywy 2008/98/WE;
- 2) „opłacalny” oznacza koszt naprawy lub odnowienia produktu, który nie przewyższa całkowitego kosztu zniszczenia tego produktu oraz całkowitego kosztu materiałów, produkcji, opakowania, transportu, przechowywania oraz wszelkich innych kosztów administracyjnych lub logistycznych związanych z wymianą tegoż produktu.

Artykuł 2

Odstępstwa od zakazu niszczenia niesprzedanych produktów konsumpcyjnych

Niesprzedane produkty konsumpcyjne wymienione w załączniku VII do rozporządzenia (UE) 2024/1781 mogą zostać zniszczone w następujących okolicznościach, pod warunkiem że dostępna jest dokumentacja, o której mowa w art. 3:

- a) produkt jest produktem niebezpiecznym w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/988 (*);
- b) produkt jest nieadekwatny do celu, do którego jest przeznaczony, ponieważ jest niezgodny z prawem Unii lub prawem krajowym z powodów innych niż te, o których mowa w lit. a), a jego zniszczenie jest wymagane prawem lub stanowi odpowiednie i proporcjonalne działanie naprawcze;
- c) na podstawie prawomocnego orzeczenia sądowego, decyzji wynikającej z procedury alternatywnego rozstrzygnięcia sporów (ADR), powiadomienia posiadacza praw, właściwego organu lub podmiotu upoważnionego do działania w imieniu posiadacza praw lub dochodzenia wewnętrznego prowadzonego przez podmiot gospodarczy stwierdzono, że produkt narusza prawa własności intelektualnej, i pod warunkiem że podmiot gospodarczy może należycie uzasadnić naruszenie;
- d) produkt podlega ważnej i możliwej do wyegzekwowania licencji lub podobnemu wymogowi umownemu, który chroni prawa własności intelektualnej i zgodnie z którym sprzedaż, dystrybucja lub jakakolwiek inna forma przekazania produktu po upływie określonego okresu stanowi naruszenie tych praw własności intelektualnej, a ten określony termin upłynął, a także pod warunkiem że podmiot gospodarczy może należycie uzasadnić naruszenie i wykazać, że zniszczenie jest odpowiednim i proporcjonalnym działaniem naprawczym;
- e) produkt nie nadaje się do przygotowania do ponownego użycia lub regeneracji z powodu niewykonalności technicznej usunięcia lub trwałego uniemożliwienia dostępu do etykiet, logo lub rozpoznawalnych cech projektu produktu, które:
 - (i) są chronione prawami własności intelektualnej; lub
 - (ii) uznaje się za nieodpowiednie;

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/988 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów, zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 i dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1828 oraz uchylające dyrektywę 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywę Rady 87/357/EWG (Dz.U. L 135 z 23.5.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/988/oj>).

- f) produkt można racjonalnie uznać za niedopuszczalny do użytku przez konsumenta z powodu uszkodzeń, w tym uszkodzeń fizycznych, pogorszenia jakości lub zanieczyszczenia, w tym problemy z higieną, niezależnie od tego, czy są one spowodowane przez konsumentów lub występują podczas manipulowania produktem przez podmioty gospodarcze lub inne podmioty uczestniczące w łańcuchu dostaw, transporcie, sprzedaży detalicznej lub przechowywaniu, a naprawa oraz odnowienie nie są technicznie wykonalne ani opłacalne;
- g) produkt jest nieadekwatny do celu, do którego był przeznaczony, z powodu wad projektowych lub produkcyjnych, których naprawa nie jest technicznie wykonalna;
- h) tylko jeśli warunki, o których mowa w lit. a)–g), nie mają zastosowania – ofertę przekazania produktu w formie darowizny złożono bezpośrednio co najmniej trzem odpowiednim podmiotom gospodarki społecznej z siedzibą na terytorium Unii albo zamieszczono ją na łatwo dostępnej stronie internetowej podmiotu gospodarczego na okres co najmniej ośmiu tygodni, a produkty oferowane jako darowizna nie zostały przyjęte;
- i) produkt przekazano w formie darowizny podmiotowi gospodarki społecznej z siedzibą na terytorium Unii, ale nie znaleziono dla niego żadnego odbiorcy;
- j) podmiot przetwarzający odpady udostępnił produkt na rynku po przygotowaniu go do ponownego użycia, ale nie znaleziono dla niego żadnego odbiorcy.

Artykuł 3

Dokumentacja do celów weryfikacji zgodności

Przez okres pięciu lat od zniszczenia niesprzedanego produktu konsumpcyjnego objętego odstępstwem na podstawie art. 2 podmioty gospodarcze przechowują i udostępniają na żądanie właściwym organom w postaci elektronicznej w terminie 30 dni od otrzymania wniosku, z wyjątkiem sytuacji, gdy informacje te są dostępne właściwemu organowi krajowemu na podstawie innego aktu prawnego, następującą dokumentację:

- a) w przypadku produktu niebezpiecznego, o którym mowa w art. 2 lit. a), jeden z poniższych dokumentów:
 - (i) opis zastrzeżeń, które budzi produkt w zakresie zdrowia lub bezpieczeństwa i które zagrażają jego zgodności z ogólnym wymogiem bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 5 rozporządzenia (UE) 2023/988, w tym ocena bezpieczeństwa produktu zgodnie z art. 6, 7 i 8 tego rozporządzenia;
 - (ii) sprawozdanie z badań wskazujące na obecność w produkcie niezgodnych chemikaliów oraz określające mające zastosowanie prawo Unii lub prawo krajowe;
- b) w przypadku produktu, o którym mowa w art. 2 lit. b), oświadczenie z samooceny wskazujące rodzaj niezgodności oraz mające zastosowanie prawo Unii lub prawo krajowe;
- c) w przypadku, o którym mowa w art. 2 lit. c), prawomocne orzeczenie sądowe, decyzja ADR lub powiadomienie, o którym mowa w lit. c), lub dokumentacja dochodzenia wewnętrznego uzasadniającego naruszenie;
- d) w przypadku, o którym mowa w art. 2 lit. d), licencja, umowa lub porozumienie, które zostały zawarte z posiadaczem praw i które wyraźnie określają ograniczenia dotyczące dystrybucji lub innych form przekazania produktu po upływie określonego okresu, wraz z uzasadnieniem, że zniszczenie jest odpowiednim i proporcjonalnym działaniem;
- e) w przypadku, o którym mowa w art. 2 lit. e), protokół kontroli lub dokumentacja uzupełniająca, w której wykazano, że techniczne warianty przygotowania produktu do ponownego użycia lub regeneracji zostały ocenione i uznane za niewykonalne, w tym, w stosownych przypadkach, dowody wizualne, analizy techniczne lub opinie ekspertów potwierdzające techniczną niewykonalność usunięcia lub trwałego uniemożliwienia dostępu do etykiet, logo lub rozpoznawalnych cech, które są chronione prawami własności intelektualnej lub które uznaje się za niewłaściwe;
- f) w przypadku uszkodzonego produktu, o którym mowa w art. 2 lit. f), lub produktu nieadekwatnego do celu, o którym mowa w lit. g) tego artykułu, jeden z następujących dokumentów:
 - (i) dowody na to, że produkt został poddany procedurom oceny jakości, m.in. ocenie wizualnej i sortowaniu, w ramach których priorytetowo traktuje się uzupełnienie zapasów i naprawę, w tym opis procedury oceny jakości, znormalizowane plany naprawy konkretnych rodzajów uszkodzeń oraz opis konkretnych przypadków, w których naprawa oraz odnowienie nie są możliwe ze względów technicznych lub związanych z opłacalnością w odniesieniu do produktu, o którym mowa w art. 2 lit. f), lub ze względów technicznych w odniesieniu do produktu, o którym mowa w lit. g) tego artykułu;

- (ii) protokół kontroli, w formie testu technicznego, wyników mających zastosowanie ocen praktycznych lub innych ekspertyz, w których dokumentuje się rodzaj i wagę stwierdzonych uszkodzeń w odniesieniu do artykułów lub partii, których te uszkodzenia dotyczą, oraz fakt, że środki naprawcze nie są wykonalne ze względów technicznych lub związanych z opłacalnością w odniesieniu do produktu, o którym mowa w art. 2 lit. f), lub ze względów technicznych w odniesieniu do produktu, o którym mowa w lit. g) tego artykułu;
- g) w przypadku, o którym mowa w art. 2 lit. h), dowód oferty darowizny;
- h) w przypadku, o którym mowa w art. 2 lit. i), oświadczenie potwierdzające, że produkt został otrzymany jako darowizna i że nie można było znaleźć dla niego odbiorcy;
- i) w przypadku, o którym mowa w art. 2 lit. j), dokumentacja wykazująca, że produkt otrzymano od podmiotu przetwarzającego odpady i że nie można było znaleźć dla niego odbiorcy.

Artykuł 4

Oświadczenie dla podmiotów przetwarzających odpady

Podmioty gospodarcze przedstawiają oświadczenie dotyczące mającego zastosowanie odstępstwa podmiotowi przetwarzającemu odpady, któremu dostarczają niesprzedane produkty konsumpcyjne objęte jednym z odstępstw określonych w art. 2.

Artykuł 5

Przegląd

Komisja dokonuje przeglądu niniejszego rozporządzenia, uwzględniając nowe produkty dodane do wykazu w załączniku VII do rozporządzenia (UE) 2024/1781 lub odpowiedniość odstępstw, przy czym w szczególności rozważa, czy nowe dane naukowe lub rozwój najnowocześniejszych technologii uzasadniają odstępstwo od stosowania wysokiej jakości technologii recyklingu jako rozwiązania o najmniej negatywnym wpływie na środowisko. Komisja przedstawia wyniki takiego przeglądu – w tym, w stosownych przypadkach, projekt zmiany rozporządzenia – za każdym razem, gdy do wykazu w załączniku VII do tego rozporządzenia zostanie dodany nowy produkt, przy czym nie później niż w dniu 12 maja 2031 r.

Artykuł 6

Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 19 lipca 2026 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 9 lutego 2026 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN